

Behalwe hiervoor, sal 'n mens verwag dat die jaarstate van die onderhewige rekenpligte periode die volgende sal bevat:

- Volle besonderhede sal in die direkteursverslag verskyn, insluitende die ruilverhouding, enige uitgifte van aandele deur die maatskappy self om die skema te finansier, waar nodig, en veral, die impak op winste.
- Waar reserwes vir hierdie doel aangewend is, sal die veranderinge in reserwes verklaar moet word.
- Redelike aanbieding mag vereis dat die vergelykende syfers aangepas word sodat die posisie weergegee word asof die skema reeds in die vorige rekenpligtige periode effektief was. Alternatiewelik moet die kumulatiewe uitwerking daarvan op die saldo van onaagewende inkomste, indien dit toepaslik is, weergegee word tesame met 'n verklarende aantekening. 'n Nuwe vergelykende verdienste per aandeel is stellig ook aangedui.
- As daar nog steeds groepstate is, sal die ontbondelde filiale daaruit gehaal moet word. Weer eens word die onaangewende inkomstesaldo geraak, en aangesien die ontbondeling verkieslik teen markwaarde deurgevoer moet word, sal daar waarskynlik 'n wins of verlies op die ontbondeling, wat sal verskil van die maatskappy se eie syfer, in die groepstate verskyn. Vanselfsprekend sal die premie met beheer verkryging wat op ontbondelde maatskappye van toepassing was, uitgeskakel moet word. (Hierdie aspek kan dosente wat van konsolidasies hou, 'n feesgeleentheid bied!).
- Aangesien die ontbondeling self nie kontant behels nie, sal die kontantvloeistaat, behalwe vir die ontbondelingsuitgawes en dalk 'n aandeeluitgifte, nie geraak word nie.

TO HEDGE ACCOUNT OR NOT TO HEDGE ACCOUNT?

[Part 1]

Caroline Koornhof University Witwatersrand

Hedge accounting has developed as the traditional accounting measurement model fails to present fairly the effects of hedging.

This article defines hedging, considers whether hedge accounting should be permitted and also addresses some of the problems associated with hedge accounting.

THE PRACTICE OF HEDGING

The practice of hedging is not new. A forward exchange contract, for example, is a commonly used means of hedging currency risk. It is however only recently that the opportunity to hedge financial risks through the use of increasingly innovative and cost effective financial instruments, have increased the desire of entities to obtain certainty. Many believe that financial accounting ought to reflect these economic relationships through some form of hedge accounting.

Hedging is a technique used by a risk averse entity to transfer market risk, interest rate risk or currency risk to a risk seeking entity. By acquiring or creating an appropriate hedging instrument the risk averse entity establishes a position that counterbalances their exposure to risk. The FASB defines a **hedging relationship**, or more simply a **hedge**, as a relationship between two or more otherwise separate positions wherein losses (or gains) on the item being hedged (commonly referred to as the **hedged item**, **hedged exposure** or **hedged positions**) are expected to be counterbalanced in whole or in part by gains (or losses) on the **hedged instrument** (also referred to as the **hedging security**). (Author's emphasis in bold).

The item being hedged is therefore the position that exposes an entity to risk. An investment in equity shares for example is a position that exposes the holder to market

risk. The hedging instrument is a security or liability used to reduce the risk in the hedged position by counterbalancing its changes in value. The risk attached to the holding of equity shares may be counterbalanced by selling an appropriate number of future contracts.

A transfer of risk results effectively in the risk averse entity obtaining certainty as to the value of an exchange, transaction, investment or event. Certainty has value to a business. So the rationale for hedging may include the need for certainty, the need to reduce the volatility of earnings and the need to manage the risk profile of the company.

A NEED FOR HEDGE ACCOUNTING?

ED 86 explains that the primary purpose in accounting for a hedging instrument is to **match** the timing of the **income statement recognition** by equal but opposite changes in the value of a particular exposed position. (Author's emphasis in bold). This process of matching is referred to as "hedge accounting". Although hedge accounting results in the netting of gains and losses, these gains and losses seldom are equal. Most hedges are imperfect as it is difficult or costly to obtain or develop instruments that result in the exact opposite exposure to the risk attaching to the hedged item.

The central debate surrounding hedging is whether a hedging relationship warrants a special accounting treatment or not. The traditional transaction based, "hybrid" historical cost approach does not necessarily fairly present hedging relationships. If the pure historical cost basis were used for both the hedged item and the hedging instrument, gains and losses will be deferred until maturity. A problem would exist only if their maturity dates did not coincide, in which instance gains and losses may be recognised in

different accounting periods. The "hybrid" historical model uses however multiple measurement attributes. The Financial Accounting Standards Board argues that hedge accounting came into existence to address the problems created by the use of multiple measurement attributes.

Under the multiple measurement attributes basis financial derivatives and trading investments are usually stated at mark-to-market or fair value while other assets such as plant and equipment, non-trading investments, vehicles and stock are usually stated at cost. If, for example, a future is used as a hedging instrument to hedge a non-trading investment stated at cost, the changes in value in the investment will be recognised once the investment

is sold while the changes in value in the future may be recognised once the investment is sold while the changes in value in the future may be recognised on a day to day basis. The prudence concept contributes further to the different timing in the recognition of unrealised losses and gains. Consequently the traditional accounting approach results in the mismatching of the gains and losses of a hedging relationship. This mismatching increases the volatility of the entity's results, which creates the misleading perception with users that the reporting entity has a higher risk. The use of traditional accounting methods for hedging could cause fluctuations in income. These fluctuations imply increased exposure to price and interest rate changes when, in fact, the exposure has been reduced. It is necessary for users to be able to distinguish between enterprises that manage their risk exposures and enterprises that ignore their exposures to risk.

In practice hedging is also used to fix the prices of anticipated transactions and contractual commitments. The traditional accounting approach again fails to present fairly the hedging relationship. An anticipated transaction can only be recognised

The Financial Accounting Standards Board argues that hedge accounting came into existence to address the problems created by the use of multiple measurement attributes.

once the risks and rewards have passed and the recognition criteria are met. The changes in value of the hedging instrument will usually be recognised immediately in the income statement.

The matching of gains and losses can therefore be achieved only if a special accounting treatment allows for the deferral of the gains or losses on the financial instrument until losses or gains on the hedged item are recognised. The prohibition of hedge accounting where valid hedges exist would result in a breakdown in representational faithfulness. Indeed prohibiting hedge accounting would move financial statements farther away from, rather than closer to, depicting the underlying economic reality. Hedge accounting should therefore, be permitted in order to present fairly the effect of hedging relationships on a reporting entity's performance and position.

**KLASSIFIKASIE VAN VOORKEUR-
AANDELE, ART 98 + 99 VAN DIE
MAATSKAPPYWET EN
OMSKEPPING VAN VOORKEUR-
AANDELE**

Jacques Steyn

Universiteit van Pretoria

INLEIDING

Voorkeuraandele word tradisioneel, volgens RE 000, in finansiële jaarstate as ekwiteit geklassifiseer, om net weer deur ontleders herklassifiseer te word vir ontledingsdoeleindes. Indien gebruikers van finansiële state aansuiwerings aan die finansiële state tydens ontleding moet maak, kan daar moontlik betoog word dat die finansiële state nie weergewend getrou is nie en dat gebruikers daarvan dus nie ekonomiese besluite daarop kan grond wat rasioneel geregverdig kan word nie. Dit laat 'n vraagteken ontstaan oor die openbaarmaking.

In hierdie artikel sal aangetoon word dat voorkeuraandele inherent eienskappe van ekwiteit of laste kan toon. Daar word voorgestel dat die begrip van wese bo vorm

hierop toegepas moet word en dat voorkeuraandele na aanleiding van die wese daarvan as óf ekwiteit óf laste getoon moet word.

Die verskillende soorte voorkeuraandele word telkens vergelyk met die definisie van laste of ekwiteit, soos in die raamwerk (RE 000) vervat.

Empiriese ondersoek

Die BFA-Net databasis aan die Universiteit van Pretoria is gebruik om te bepaal welke soort en hoeveelheid voorkeuraandele was vanaf 1991 tot 1993 deur maatskappye op die Johannesburgse Effektebeurs uitgereik, uitgesluit goud. Die resultate is soos volg:

(Sien tabel bl 7)

Dit is interessant om daarop te let dat alhoewel kumulatiewe voorkeuraandele deur 'n groot hoeveelheid maatskappye uitgereik word, is die totale randwaarde van die uitgereikte aandele laag. Die omgekeerde geld vir omskepbare kumulatiewe en aflosbare kumulatiewe voorkeuraandele, waar 'n kleiner hoeveelheid maatskappye hierdie soorte aandele uitreik, maar die randwaarde hoog is.

**OMSKRYWING VAN SEKERE ELEMENTE VAN
FINANSIËLE JAARSTATE**

'n Las word in die raamwerk beskryf as 'n huidige verpligting van 'n onderneming wat uit vorige gebeurtenisse ontstaan het en waarvan die vereffening na verwagting tot 'n uitvloeï van hulpbronne uit die onderneming sal lei.

Ekwiteit (eienaarsbelang) is die oorblywende belang in die bates van die onderneming nadat al die laste afgetrek is.

KLASSIFIKASIE VAN VOORKEURAANDELE**Omskepbare kumulatiewe en
omskepbare voorkeuraandele**

Hierdie soorte voorkeuraandele word tereg as ekwiteit geklassifiseer, want dit voldoen nie

---

KLASSIFIKASIE VAN VOORKEURAANDELE

Gemiddeld vir 3 jaar

Soort	% van totale maatskappye wat voorkeuraandele uitgereik het	% van totale randwaarde van uitgereikte voorkeuraandele
· Omskepbare kumulatiewe voorkeuraandele	7,88%	41,58%
· Aflosbare kumulatiewe voorkeuraandele	18,85%	30,74%
· Kumulatiewe voorkeuraandele	46,06%	7,08%
· Omskepbare kumulatiewe voorkeuraandele	7,16%	4,81%
· Aflosbare kumulatiewe voorkeuraandele	3,58%	2,76%
· Gewone voorkeuraandele	4,77%	0,27%
· Aflosbare omskepbare kumulatiewe voorkeuraandele	6,68%	12,69%
· Winsdelende voorkeuraandele	5,01%	0,06%

---

aan die definisie van 'n las soos hierbo uiteengesit nie. Gebruikers van finansiële state beskou dié soort voorkeuraandele ook as ekwiteit.

Aflosbare kumulatiewe en aflosbare voorkeuraandele

Hierdie soorte voorkeuraandele behoort eerder as laste geklassifiseer te word, want by die aflossing daarvan (verplichtend) sal dit tot die uitvloei van hulpbronne lei. Aangesien hierdie soorte voorkeuraandele gewoonlik aflosbaar is na keuse van die maatskappy, beteken dit dat 'n aantoonbare verpligting bestaan.

Gebruikers van finansiële state hanteer dié soort voorkeuraandele as laste, bv. by die beoordeling van 'n maatskappy se finansiële risiko na aanleiding van sy kapitaalstruktuur.

Art 98 van die Maatskappywet handel oor die aflossing van aflosbare voorkeuraandele. Art 98 het ten doel om kapitaal van die maatskappy in stand te hou deur die uitreiking van nuwe aandele of 'n oorplasing van verdeelbare reserwes na die kapitaalaflossings-

reserwefonds. Hierdeur word skuldeisers en potensiële skuldeisers beskerm.

Indien voorkeuraandele oorspronklik as aflosbaar uitgereik is, het die gebruikers, wat skuldeisers en potensiële skuldeisers insluit, gewet die voorkeuraandele moet op 'n toekomstige datum afgelos word, wat beteken dat die gebruikers dit as 'n las, eerder as ekwiteit, beskou. Die implikasie hiervan is dat kapitaal nie in stand gehou hoef te word by aflossing nie, omdat daar in wese nooit kapitaal tot stand gekom het nie. Art 98 is dus ontoepaslik waar voorkeuraandele oorspronklik as aflosbaar uitgereik is.

Art 98 en 99 is wel van toepassing op aflosbare voorkeuraandele wat oorspronklik as nie-aflosbaar uitgereik is, maar wat later omskep is in aflosbare voorkeuraandele, want die gebruiker van finansiële state het die voorkeuraandele oorspronklik as ekwiteit geklassifiseer. By die aflossing sal kapitaalinstandhouding wel moet plaasvind.

Kumulatiewe en gewone voorkeuraandele

Die voorkeuraandele is nie aflosbaar of omskepbaar nie. Hierdie soorte voorkeur-